

Sygn. akt I ACa 613/21

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marek Boniecki

Protokolant: Krzysztof Malinowski

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2023 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa(...) (...)Funduszu Inwestycyjnego(...)w G. (poprzednio (...) (...)Funduszu Inwestycyjnego(...)w G.)

przeciwko A. P. i M. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych A. P. i M. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 25 lutego 2021 r. sygn. akt I C 688/19

### **1. oddala apelację;**

**2. zasądza solidarnie od pozwanych A. P. i M. P. na rzecz strony powodowej kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego, wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty;**

**3. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Nowym Sączu na rzecz radcy prawnego M. R. kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych), w tym podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwany z urzędu w postępowaniu apelacyjnym oraz kwotę 653,20 zł (sześćset pięćdziesiąt trzy złote i 20 groszy) tytułem zwrotu wydatków.**

**Sygn. akt I ACa 613/21**

**Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie**

**z 9 października 2023 r.**

Wyrokiem z 25 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu: I. zasądził od pozwanych B. L. i J. L. solidarnie na rzecz powoda (...) (...) Funduszu Inwestycyjnego (...)w G. (aktualna nazwa: (...) (...)Fundusz Inwestycyjny (...)w G. kwotę 202.635,78 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem pozwanym prawa powoływania się w toku egzekucji na ograniczenie odpowiedzialności do prawa własności nieruchomości objętych księgami wieczystymi (...) oraz do wysokości ujawnionych w tych księgach wpisanych na rzecz powoda hipotek po 100.000 zł w przypadku każdej z nieruchomości, przy czym zapłata przez M. P. i A. P. kwoty wymienionej w

punkcie II wyroku zwalnia B. L. i J. L. od obowiązku zapłaty do wysokości uiszczonej kwoty; II. zasądził od pozwanych M. P. i A. P. solidarnie na rzecz ww. powoda kwotę 169.562,59 zł z zastrzeżeniem pozwanym prawa powoływania się w toku egzekucji na ograniczenie odpowiedzialności do prawa własności nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) i do wysokości ujawnionej w tej księdze wieczystej wpisanej na rzecz powoda hipoteki w kwocie 200.000 zł, przy czym zapłata wymienionej kwoty przez J. L. i B. L. zwalnia M. P. i A. P. od obowiązku zapłaty; III. oddalił w pozostałej części powództwo wobec M. P. i A. P. oraz orzekł o kosztach procesu i wynagrodzeniu adwokata ustanowionego z urzędu.

Sąd pierwszej instancji poczynił ustalenia faktyczne zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (k. 317-319), które Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne.

W ustalonym przez siebie stanie faktycznym Sąd Okręgowy przyjął, że:

- pozwanych J. L. i B. L. wiązała z poprzednikiem prawnym powoda umowa kredytu, którego nie spłacili, wobec czego stali się dłużnikami osobistymi, a nadto dłużnikami rzeczowymi w tytule ustanowionych na zabezpieczenie spłaty kredytu hipotek;

- pozwani A. P. i M. P. są właścicielami nieruchomości, która została obciążona hipoteką umowną na zabezpieczenie zobowiązań kredytobiorców wobec banku, a zatem dłużnikami rzeczowymi banku;

- brak jest podstaw do kwestionowania umowy cesji, a powód został wpisany do ksiąg wieczystych jako wierzyciel hipoteczny;

- z wpisem hipoteki wiąże się domniemanie z art. 3 u.k.w.h.; nieświadomość pozwanych co do znaczenia ustanowienia hipoteki na swojej nieruchomości na zabezpieczenie zobowiązań kredytobiorców nie ma znaczenia dla oceny skuteczności hipoteki;

- doszło do skutecznego w świetle art. 78 u.k.w.h. wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej względem dłużników rzeczowych (małż. P.); powód przedstawił kierowane do dłużników rzeczowych przez pierwotnego wierzyciela pisma z 11 listopada 2009 r. wzywające do zapłaty oraz pisma obecnego wierzyciela w tym przedmiocie;

- żądanie pozwu w części dotyczącej odpowiedzialności dłużników rzeczowych co do odsetek zostało oddalone z uwagi na ograniczenie wynikające z art. 77 zdanie drugie u.k.w.h.;

- podstawę ograniczenia odpowiedzialności dłużników rzeczowych stanowił art. 319 k.p.c.

Wyrok powyższy w części uwzględniającej wobec nich powództwo i rozstrzygającej o kosztach postępowania zaskarżyli apelacją pozwani A. P. i M. P. (dalej także: apelujący lub skarżący) wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości.

Apelujący zarzucili: 1) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu przez Sąd Okręgowy, że pozwani A. P. i M. P. są odpowiedzialni wobec powoda, powód posiada w tym zakresie legitymację do dochodzenia roszczeń wobec ww. i nie nastąpiło przedawnienie roszczeń, a nadto że doszło do wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej poprzez pozew czy wezwania i to w oparciu o pełnomocnictwo procesowe zalegające w aktach tej sprawy pełnomocnikowi powoda; 2) naruszenie przepisów prawa, w tym także art. 6 k.c. i pomimo zarzutów pozwanych zawartych w sprzeciwie od nakazu zapłaty prekluzji dowodowej, a także o braku wykazania przez powoda roszczenia, jego wysokości i to w oparciu o wyciąg z ksiąg rachunkowych, dopuszczenie dowodów później zawnioskowanych przez pełnomocnika powoda oraz z urzędu, a także stwierdzenie przez Sąd, że powód wykazał roszczenie w oparciu o załącznik do umowy przelewu wierzytelności, który nie stanowi dokumentu w rozumieniu przepisu prawa, nie jest podpisany i nie sposób przyjąć, że może on sam w sobie dowodzić, że ta wierzytelność została przelana również wobec ww. pozwanych w wysokości wskazanej w pozwie.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Apelacja wniesiona przez pozwanych B. L. i J. L. została prawomocnie odrzucona postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 1 grudnia 2021 r. (k. 379).

### **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.**

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo, z poszanowaniem reguł wyrażonych w przepisie art. 233 §1 k.p.c. ustalił stan faktyczny sprawy, co sprawiło, że Sąd Apelacyjny przyjął go za własny.

Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych został sformułowany wadliwie, wbrew regułom określonym w art. 368 §1<sup>1</sup> k.p.c., co w badanym przypadku w istocie uniemożliwiało kontrolę instancyjną. Niezależnie od tego zauważyć wypada, że w omawianym zarzucie skarżący nie kwestionowali przyjętych przez Sąd Okręgowy faktów, lecz wyciągnięte z nich wnioski, które z kolei podlegały rozpoznaniu poprzez pryzmat przepisów prawa materialnego, o czym niżej. Wyjątkiem jest tutaj okoliczność wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej. Apelujący nie są tu jednak konsekwentni, albowiem nie negują oceny dowodów z dokumentów w postaci wezwań do zapłaty kierowanych do nich jako dłużników rzeczowych, nie podnosząc zarzutu naruszenia art. 233 §1 k.p.c. Z korespondencji między stronami wynika również, że skarżący zostali poinformowani o podstawie odpowiedzialności osobistej J. L. i B. L. (k. 121-131).

Wobec fiaska podważenia ustaleń faktycznych stanowiących podstawę wydania zaskarżonego wyroku, na niepowodzenie skazane były także zarzuty odnoszące się do prawa materialnego.

Jak wskazano wyżej, powód wykazał dokonanie skutecznego wypowiedzenia względem skarżących, odpowiadającego wymogom art. 78 §1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r.

o księgach wieczystych i hipotece (t. jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1984, dalej: u.k.w.h.).

Nieskutecznie także apelujący zarzucają naruszenie art. 6 k.c., albowiem Sąd pierwszej instancji prawidłowo rozłożył ciężar dowodu. Jak wynika z wpisów w księdze wieczystej urządzonej dla nieruchomości skarżących (k. 21), powód został wpisany jako wierzyciel hipoteczny. Chroni go zatem domniemanie z art. 3 u.k.w.h., którego pozwani nie wzruszyli stosownie do art. 234 k.p.c. Co więcej powód wykazał przedłożoną umową przelewu wierzytelności (§3 ust. 2), że wraz z nimi nabył zabezpieczające je hipoteki, w tym wymienioną w załączniku hipotekę na nieruchomości skarżących (k. 33). Dokument ten został poświadczony za zgodność z oryginałem, zaś żaden przepis prawa nie uzależnia ważności załącznika do umowy od jego podpisania. Za chybiony zatem należało zarzut niewykazania legitymacji czynnej.

Powód wykazał również istnienie i wysokość dochodzonej wierzytelności. Jak słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji, w rozpoznawanej sprawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece sprzed 20 lutego 2011 r., z uwagi na datę wpisania hipoteki (art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. Nr 131, poz. 1075). Ówczesny art. 71 u.k.w.h. rozciągał domniemanie istnienia prawa wynikające z wpisu hipoteki także na wierzytelność zabezpieczoną hipoteką, a zatem również na wysokość tej wierzytelności. Dodać należy, że domniemanie to nie utraciło swojej mocy na skutek zmiany wierzyciela hipotecznego. W konsekwencji to skarżący winni byli wykazać, że dochodzona od nich wierzytelność jest w rzeczywistości niższa, niż wynika to z wpisu w księdze wieczystej. W tych okolicznościach na niepowodzenie skazana była próba podważania dokumentów przedłożonych przez powoda, który przekonująco także wyjaśnił wysokość roszczenia w kontekście późniejszych wpłat dłużników osobistych (k. 118).

Skarżący nie wyjaśnili, na czym ich zdaniem polegać miał błąd Sądu Okręgowego w kwestii przedawnienia roszczenia. Wystarczająca będzie zatem konstatacja, że Sąd odwoławczy podziela zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wywody odnośnie do zastosowania art. 77 u.k.w.h.

Sąd drugiej instancji nie dostrzegł także, aby Sąd Okręgowy uchybił prawu materialnemu w zakresie nie objętym zarzutami apelacji.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną. Z uwagi na treść zarzutów w rozpoznawanej sprawie nie miała zastosowania art. 378 §2 k.p.c.

Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, które po stronie powoda ograniczyły się do wynagrodzenia radcy prawnego przyjęto art. 98 §1 k.p.c. w zw.

z art. 391 §1 k.p.c. oraz §2 pkt 6 w zw. z §10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.). Taką samą kwotę (powiększoną jednakże o wykazane wydatki) w oparciu o tożsamy akt wykonawczy przyznać należało reprezentującemu skarżących z urzędu radcy prawnemu. W ocenie Sądu odwoławczego art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stoi na przeszkodzie normatywnemu różnicowaniu wynagrodzenia profesjonalnych pełnomocników procesowych w zależności od źródła ich umocowania.